

Yksityishenkilöiden ja hyvinvointialueen työntekijöiden lausunnot palvelustrategiasta. Lausunnonantajien Yhteystiedot on tietosuojasyistä piilotettu. Mikäli lausunnossa on lausunnonantajan terveydentilaan liittyviä tai muita arkaluontoisia tietoja on myös lausunnonantajan nimi jätetty mainitsematta.

Hei, uudelleen valmistellussa palvelustrategiassa puhutaan kuntoutussairaaloista vuodeosastoina. Olimme ennen terveyskeskussairaala, mikä kuvasi paljon paremmin toimintaa kuin nimi kuntoutussairaala. Kuntoutussairaala on herättänyt ihmetystä ja kummastelua henkilöstön, potilaiden, omaisten ja muiden alueiden sote-ammattilaisten keskuudessa.

Nimen muutosta toivoo ainakin Nurmeksen kuntoutussairaalan henkilöstö. Eli josko jatkossa olisimme jokin muu kuin kuntoutussairaala.

Ystävällisin terveisin

SARI HEIKKINEN

Osastonhoitaja

Hei,

Haluan jättää yksityishenkilönä mielipiteeni aiheeseen [4631/00.01.02.01/2024](#) eli Soten palveluverkkosuunnitelmat ja palvelustrategia.

Kontiolahdelle pitää ehdottomasti tulla Sote-keskus, sillä Kontiolahti on Pohjois-Karjalan toiseksi suurin kunta ja hetki sitten se oli vielä ainoa Pohjois-Karjalan luonnollisesti kasvava kunta. Edelleen Kontiolahden ennustetaan olevan tulevaisuudessakin kasvava kunta.

Kontiolahdella on myös paljon lapsiperheitä ja vanhuksia, joten sote-palveluille todellakin on tarvetta. Lapsiperheet tarvitsevat kattavasti hoitomahdollisuuksia ja nopeasti pääsyn hoitoon lähellä kotiaan - kukaan ei halua sairasta lasta kuljetella yli 40 minuutin ajomatkan päähän.

Välitettähän tämän palautteen sinne, minne lausuntoja voi jättää.

T. Emma Laakkonen perheineen

Lausunto Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen palvelustrategiaan ja palveluverkkosuunnitelmaan:

Kontiolahti on Pohjois-Karjalan lapsirikkain kunta. Kirkonkylällä on uusi toimiva sote-rakennus. Kontiolahdella tulee ehdottomasti säilyttää laajan palvelun sote-keskus, jossa on nykyisen tasoiset lääkäri-, neuvola-, hammaslääkäri- ja laboratorion palvelut. Asun vaimoni ja seitsemän alaikäisen lapseni kanssa Kontiolahden kirkonkylällä. Olemme tähän asti olleet tyytyväisiä alueen terveyspalveluihin ja myös antaneet asiasta positiivista palautetta. Minulla on sydämessä keinoläppä, jonka vuoksi käytän kirkonkylän laboratorion palveluita säännöllisesti vähintään kuukausittain. Toimin yrittäjänä ja yritykseni on rekisteröity Joensuuhun ja työllistää ja maksaa veroja Joensuun kaupungille, vaikka suurin osa yrityksen tuloista tulee nykyään Etelä-Suomesta. Jos Kontiolahden alueen terveyspalvelut heikkenevät olennaisesti, perheemme harkitsee vakavasti muuttoa ja yrityksen siirtämistä Etelä-Suomeen.

Hei, EI KÄY: vai alemman tason soteasema Kontiolahteen !!

Strategiajohtaja vaihtoon.

Tällä hetkellä kiitos Kontiolahden puhelinomahoitajapalvelusta. Siellä asiakaspalvelija osaa napakasti neuvoa jatkoa. Uusi terveyskeskus palvelee hyvin. On myös huomioitava omalla autolla liikkuvat, kylältä löytyy pysäköinti helposti.

Helga Niemeläinen Onttola

Luin kauhukseni suunnitelmia soten palveluverkosta, jossa Kontiolahti ei olisi saamassa sote-keskusta vaan ainoastaan sote-aseman. Tämä on katastrofi.

- Palvelutarvetta ei voi mitata ainoastaan kilometreissä. Asukkaiden määrä ja palvelutarpeet ovat oikeammat mittarit. Kontiolahdella on yli 15000 asukasta ja kirkonkylän alueella on 5000-6000 asukasta, riippuen siitä, mitä alueeseen lasketaan. Se on tuplasti enemmän kuin joissain pienemmissä kunnissa (esim. Rääkkylä - Ilomantsi)
- Kirkonkylän alueella on useita palveluasuntoja/ -keskuksia niin soten hallinnoimia kuin yksityisiä ikäihmisille, kehitysvammaisille ja mielenterveyskuntoutujille. Lisäksi on juuri rakennettu uusi terveyskeskussairaala. Kaikkien näiden asukkaat/asiakkaat/potilaat tarvitsevat sote-palveluita normaalia enemmän. Läheltä saataviin palveluihin matkakustannukset, odotusajat ja toivottavasti jatkossa "oman" hoitajan /lääkärin tapaaminen ovat tehokkaampaa ja laadukkaampaa hoitoa ja palvelua.
- Vaikka Joensuu on lähellä, siellä on varmasti omaa väestöä tarpeeksi hoidettavaksi, niin ettei kontiolahtelaisia tarvita joukkoon jonottamaan vuoroa "jonnekin", kun meillä on uudet vastaanottotilat valmiina.

Kontiolahti on satsannut vuosien varrella ennaltaehkäiseviin palveluihin, kuntoutukseen ja ammattilaisten hyvään yhteistyöhön koko sote kentässä. Lisäksi yhteistyö sivistystoimen, koulujen ja päivähoidon kanssa oli kiinteää ja saumatonta. Siitä kertoivat myös asukaskohtaiset tunnusluvut sekä euroissa että palveluissa. On kohtuutonta rangaista hyvin tehtyä perustyötä vähentämällä palvelut olemattomiksi.

Sekö on soten tavoite ?

Tunnen Kontiolahden sote-palveluiden historian ja toimintatavat läpikotaisin oltuani työssä Kontiolahden kunnan sote-palveluissa eri tehtävissä lähes 30 vuotta, viimeiset n.10 vuotta perusturvajohtajana

Nyt on jo eläkevuosia kertynyt, mutta surukseni olen huomannut, että "harmonisointi" on johtanut huonompaan suuntaan, eikä leveämmät hartiat ole kantaneet vaan sotkeneet jalkoihinsa.

Toivon, että hyvinvointi alueen suunnitelmat korjataan asukkaiden tarpeita vastaaviksi ja kohtuullisiksi myös maakunnan toiseksi suurimman kunnan asukkaille. Meillä on palveluja tarvitsevia ikäihmisiä, lapsia, nuoria ja vammaisia, vaikka olemmekin kehittyvä ja vireä kunta.

Kunnioittavasti Annikki Gröhn
ent. perusturvajohtaja, sosiaalineuvos

Hei päättäjät! Eikö ministeri Juuso painottanut, että perusterveydenhuoltoon täytyy panostaa. Se oli soteuudistuksen tarkoitus. Kontiolahti tarvitsee laajan palvelun sote-aseman. Täällä syntyy suhteessa väkilukuun eniten lapsia koko Pohjois-Karjalassa. Meitä vanhuksiakin riittää asukasluvultaan toiseksi suurimmassa kunnassa Pohjois-Karjalassa. Ovatko virkamiehet taas sivuuttaneet luottamushenkilöt? Luottamushenkilöillä on parhain käsitys paikallisista tarpeista. Terveisin Marjatta Kinnunen, FM, Kontiolahti

On äärimmäisen tärkeää että sotepalveluita uudistetaan, mutta se ei saa estää eikä vaarantaa lapsille ja perheille tarjottavia lakisääteisiä palveluita tai olla millään tavalla uhka Lapsen oikeuksien toteutumiselle hyvinvointiyhteiskunnassa. Sanomalehti Karjalaisen la 6.7.24 mielipidekirjoituksessa, jossa allekirjoittajina toimivat Kontiolahden kunnanvaltuuston puheenjohtaja, 1.vpj ja 2. vpj, tuodaan selkeästi esiin ehdotetun sotepalveluverkon haasteet Kontiolahden kunnan, asukasluvultaan Pohjois-Karjalan suurimman kunnan alueella. Neuvolapalveluiden hävittäminen on äärimmäinen uhka koko alueen nuorten lapsiperheiden tuelle. Tämä haastaa ja pahimmillaan estää kokonaan perheille suunnatun tuen ja palveluiden muodot kaikista tärkeimmässä ja herkimmässä elämänvaiheessa, kun perheelle on syntymässä jälkikasvu.

Toivon ja pyydän vilpittömästi sekä omasta, että kaikkien Pohjois-Karjalan lapsiperheiden puolesta, että uudelleen harkitsette sotepalveluverkon ja neuvolapalveluiden järjestämisen Kontiolahden osalta alkuperäisen suunnitelman mukaisesti.

Ystävällisin terveisin,

Taimi Tanskanen
Eläkeläinen, perushoitaja

Hyvät vastaanottajat,

keräsimme kesäkuussa yli 1200 nimeä adressiin, jolla pyydämme lykkäämään Nurmeksen ilta- ja viikonloppuvastaanoton lakkauttamista.

Pyydän, että adressimme liitetään osaksi Siun soten palveluverkosta pyydettyjä lausuntoja.

Siunsote lupaa oikean palvelun oikeaan aikaan ja oikeassa paikassa, Nurmeksen ilta- ja viikonloppuvastaanoton lakkauttaminen sotii kaikin tavoin Siunsoten palvelulupausta vastaan ja siksi lakkauttamisen sijaan on tarkasteltava muita keinoja palvelun toteuttamiseksi.

Potilaiden ajattaminen Joensuuhun sairaalapäivystykseen uhkaa potilasturvallisuutta eikä vastaanottopalvelua ole soveliasta siirtää valmiiksi kuormittuneeseen sairaalapäivystykseen eikä esimerkiksi ensihoidon tehtäväksi.

Allekirjoittaneiden puolesta, ystävällisesti tervehtien

Sari Sirkkiä
adressin laatija

Me allekirjoittaneet pyydämme, että Nurmeksen ilta- ja viikonloppuvastaanoton lakkauttamista tarkastellaan uudelleen ja lakkauttamisen sijaan etsitään vaihtoehtoisia ja nykyistä ostolääkärimallia edullisempaa palvelun toteuttamismallia.

Nurmeksen terveysaseman päivystys on palvellut Ylä-Karjalan aluetta laajasti. Päivystyksen lakkauttamisella on välitön vaikutus niin Nurmeksen, Valtimon pitäjän kuin edelleen Juuan kunnan asukkaisiin ja Lieksaan saakka.

Jos päivystystoiminta lakkautetaan, seuraukset kumuloituvat päiväsaikaan saatavilla oleviin palveluihin, ensihoitoon ja edelleen Joensuun päivystykseen, jonka ruuhkaisuus on kaikkien tiedossa. Siksi Nurmeksen päivystyksen hyväksi havaittua toimintaa pitää lakkauttamisen sijaan kehittää ja selvittää esimerkiksi henkilöstön koulutustarvetta päivystävän sairaanhoitajatyöparin ja etälääkäripalvelun käyttöä varten.

Kontiolahdelle rakennettiin joitakin vuosia sitten uusi rakennus juuri terveyskeskus palveluita varten.

Kontiolahti on hyvinvointialueen toiseksi suuri kunta ja varsin laaja pinta alaltaan mikä tarjoittaa sitä, että reuna alueilta jo nyt on varsin pitkä matka terveyspalveluihin. Mitenkä sitten kävisi jos suunniteltu luonnos hyväksyttäisiin ja valtaosa palveluista siirtyisi Joensuuhun.

Moni asia näyttää paperilla kenties hyvälle mutta eikö teistä ne jotka suunnittelette näitä osaa yhtään ajatella ja hahmottaa kokonaisuuksia.

Esim neuvolapalvelujen vieminen kontiolahdelta pois missä syntyneitten lasten määrä on hyvinvointi alueen suurimpia on sulaa hulluutta.

Vaikka meillä on laboratorio palvelut joka päivä niin nytkin on tilanteita jossa tarvittaisiin ravinnotta aikaa aamupäivällä saatta joutua odottaa parikin viikkoa,miten sitten jos palvelut olisivat yhtenä tai kahtena päivänä viikossa.

Terveyskeskus sairaalan vuodeosasto on aina täynnä,joten varsin tarpeellinen.Mieleeni tulee väistämättä onko suunnittelijat hiljaisessa mielessään hyväksyneet laillistetun tavan eutanasiaan, potilaat tarpeeksi etäälle jonoon palveluista niin luonnollinen kuolema vähentää palvelujen tarvetta.

Toivottavasti asia otetaan uudelleen käsittelyyn ja luottamushenkilöt uskaltavat tehdä päätöksiä järjellä ja asiantuntevia kuntapäätäjiä kuunnellen.

Nykyiset palvelut Kontiolahden sotekeskuksessa on säilytettävä

Terveisin Sirpa Kuosmanen

eläkeläinen Kontiolahti

Hyvät Siun soten johtavat viranhaltijat ja aluevaltuuston jäsenet

Palveluverkkoesitys oli Karjalaisessa taannoin ja siinä esityksessä Kontiolahti, joka on asukasluvultaan toiseksi suurin kunta maakunnassamme, oli jätetty ilman hyvinvointiasemaa. Tämä esitys ei vastaa Kontiolahden eri väestöryhmien hyvinvointitarpeita, jotka varmaankin ovat teidän tiedossa.

Perheemme (eläkeläisiä) on ollut erittäin tyytyväinen nykyisiin Kontiolahden hyvinvointiaseman palveluihin.

Omaishoitajajärjestelmä, jossa lääkäri on taustalla, toimii loistavasti. Tähän mennessä olemme saaneet aina avun nopeasti, palvelun laatu on ollut hyvää ja asia on viety loppuun, mikä ilolla on pantu merkillä. Avun saannin lisäksi hyöty on ollut myös kustannustehokas palvelu.

Toivomme, että palveluverkkoesitystä vielä täydennetään ja myös Kontiolahti saa sille kuuluvan hyvinvointiaseman myös jatkossa. Ystävällisin terveisin Sihvon perhe, keskuskatu Kontiolahti

Laki omaishoidon tuesta (937/2005) tuli voimaan 1.1.2006. Laissa sitovaa omaishoitotyötä tekeväälle omaishoitajalle taattiin oikeus vähintään kolmen vuorokauden vapaaseen kalenterikuukautta kohti. Myös omaishoitajan vapaan ajalle järjestettävästä sijaishoidosta otettiin säädös lakiin. **Kunnan velvollisuus on järjestää hoidettavan tarkoituksenmukainen hoito hoitajan vapaan aikana.** Kuitenkin nykytilanteessa esimerkiksi Outokummussa omaishoitajien vapaita ei pystytä pitämään, koska ei ole mitään paikkaa, minne hoidettava voisi mennä. **Miten kunnat järjestävät omaishoidettavien hoidon omaishoitajien vapaiden aikana? Tähän palvelustrategia ei anna vastausta.** SiunSoten Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelustrategiassa omaishoito on tiivistetty kahteen lauseeseen: "Omaishoidon tuki ja perhehoito, jossa lisäämme ikääntyneiden perhehoitoa." (sivu 24) "Omais- ja perhehoitokeskuksen kehittäminen" (sivu 42). **Päinvastoin** kustannusten kasvun hillitsemiseen tähtäävissä toimenpiteissä on **tavoitteena ympärivuorokautisen palveluasumisen vähentäminen**, kun tätä palvelua voitaisiin käyttää omaishoitajien vapaiden järjestämiseen. **Palvelustrategiaan tulisi kirjata omaishoitajien hoitovapaita koskeva kohta, koska laki velvoittaa kunnan hoitamaan sen järjestämisen.**

Tärkeä osa omaishoitajan jaksamiseen on myös **omaishoidettavan kunto.** Mitä huonompaan kuntoon omaishoidettava menee, sen raskaammaksi omaishoitajan taakka muodostuu ja lopulta omaishoidettava joudutaan siirtämään laitoshoitoon. Tavallisten kuntosalien laitteet eivät sovellu omaishoidettavien käyttöön. **Terveyskeskusten kuntouksen tilat ovat tyhjäkäynnillä terveyskeskusten toimiaikojen ulkopuolella.** Näissä tiloissa on kuitenkin laitteita, joita omaishoidettavat pystyisivät käyttämään toimintakykynsä ylläpitämiseen. **Näiden tilojen laitteet tulisi saada omaishoidettavien käyttöön terveyskeskusten toimiaikojen ulkopuolella ja tätä koskeva osa tulisi kirjata palvelustrategiaan.**

Helka Kettunen

Lausuntokannanotto hyvinvointialueen "korjattuun" strategiaesitykseen!

Oheisena välitän kannanottoni keväältä 2023 olleeseen hv-alueen strategiaesitykseen, joka on edelleenkin varsin ajankohtainen. Varsinkin, kun ottaa huomioon nykyisen uuden esityksen jossa esimerkiksi Kontiolahden, Pohjois-Karjan toiseksi suurimpaan kuntaan esitetään sote-asemaa ja sote-keskuksia asukasluvultaan huomattavasti pienemmille kuntataajajamille.

Kontiolahdella on jo nyt valmiudet sote-keskuksen toiminnalle pari vuotta sitten valmistuneen terveysaseman toimitiloissa, joissa on edellytykset "kasvokkain tapahtuvaan lääkäriin pääsyn turvaamiseen". Siten suuren kunnan tulevaisuudessa kasvava palveluiden tarve on mahdollista hoitaa omassa nykyaikaisessa sote-keskuksessa digitaalisten palveluiden tukemana.

Kansantaloudellisesti sekä yhteiskunnallisesti on perusteltua, että kunnassa jo olevaa nykyaikaista terveyskeskusta voidaan hyödyntää täysimääräisesti eikä "vajaatoimisena asemana".

Ystävällisesti Risto Savolainen, pari vuosikymmentä vammaistoimintaa sekä 23 vuotta työtä Sotainvalidien "edusmiehenä"

Menen suoraan tähän hyvin laajan materiaalin sisältävään lausuntoasiaan. Se on niin laaja ja moniselkoinen, että sen yksityiskohtainen kommentointi tai lausuminen on muistinvaraisesti lähes mahdotonta.

Yleisesti ottaen, ensimmäiseksi otan jo yhdenvertaisuuden palvelujen saatavuuden osalta niin iäkkäiden, vammaisten kuin nuorempien palvelujen käyttäjien osalta; ongelmina ovat mm. palveluihin pääseminen, monin paikoin olevat "katvealueet harppiympyröiden välissä", eriarvoisuus "digiosaajien" suhteen, liikkumisesteet syrjäisimmille iäkkäille tarvisijoille, hajasijoitukset esimerkiksi laboratorio- röntgen tutkimuksien osalta ja siten palvelun saaminen oikea-aikaisesti akuuteissakin tilanteissa. Mikään näistä kolmesta vaihtoehtona olevasta "luonnoksesta" ei täytä hyvinvointialueemme "palvelulupausta" vaan hajauttaa palvelujen saatavuutta niin oikean palvelun, oikean ajan kuin oikean paikankin suhteen. Jopa liikkuvaankin palveluun pitää hakeutua johonkin lähiseudun keskukseen, joka voi olla kydyttömälle ja huonokuntoiselle vaikea toteuttaa. "Luonnostelijoilta" on jäänyt paitsioon tai kokonaan huomiotta, että esimerkiksi Kontiolahdelle otettiin toista vuotta sitten upouusi terveysasema, jossa on kaikki tarvittavat palvelut. Yhdessä vaihtoehdossa sillä ei tunnu olevan mitään merkitystä. Ei tunnu olevan merkitystä myöskään niillä "liturgisilla" hyvinvointialueen itselleen määrittelemillä arvoilla - eivät ne ainakaan kuvastu selkeästi missään strategian osa-alueessa. Niissä mennään pelkästään ajatuksella "kun puut paksunee niin vauhtia lisää". Silloin on kansalaisten kyyti varsin kylmää ja varsinainen palveluiden tarvisija jää heitteille ja siten oman onnensa nojaan. Peräänkuulutan nyt ja aina, että arvot ovat strategisia toimintoja ohjaava lähtökohta. Ilman arvoja ja niiden luomaa pohjaa ovat strategiset toimenpiteet kuin tuuliajolla ajelehtiva alus ilman ruoria.

En tänä iltana paneudu enää skenaarioiden kommentointiin, ehkä aamulla.
Hei ja illan jatkoa, tv. Risto

Meillä oli paikallis lehdessä kirjoitus, että mielipiteitä tähän osoitteeseen voi ja pitää lähettää liittyen hyvinvointialueen keskusteluun.

Haluan tuoda esille meidän perheen tilanteen.

9 vuotias tyttömme sairastaa kahta parantumatonta sairautta ja meidän pitää käydä noin 4-5 kertaa vuodessa labrassa.

Määrä ei välttämättä kuulosta paljolta. Mutta kun ottaa huomioon muutkin sairaalakäynnit Joensuu,Kuopio,Turku niin mielellään edes nämä otettaisiin omalla paikkakunnalla.

Labrakäyntejä ei voi yhdistää sairaalakäynteihin.

Jos pitää lähteä kauemmaksi labraan, joutuu tyttö heti olemaan jonkin aikaa poissa koulusta ja toinen meistä vanhemmista ottamaan vapaata töistä, joka aina oma sovittelu juttunsa.

Eli tietyt perus terveydenhuolto asiat EHDOTTOMASTI säilytettävä pienilläkin paikkakunnilla!

Toivottavasti inhimillisyyttä otetaan huomioon.

Mielestäni Kontiolahdella tulee olla/säilyttää Sote-Keskuksen tasoiset palvelut.

Kontiolahti on ollut terveyspalveluissa kärkipäässä valtakunnallisessa vertailussa laadun ja taloudellisuuden suhteen, kun palvelut toteutettiin kunnan omana palveluna.

Tämä taso tulee säilyttää vastaisuudessa, vaikka kunnallisella päätöksenteolla siihen ei voi enää vaikuttaa.

Kontiolahti on maakunnan toiseksi suurin muuttovoittokunta. Lapsivoittoinen kunta tarvitsee täydet peruspalvelut omassa kunnassa.

Viimeisen Ylen julkaiseman tilaston mukaan Kontiolahti on niiden 33 kunnan joukossa, jossa syntyvyys on suurempi kuin kuolleisuus. En voi hyväksyä, että tätä tilannetta lähdetään heikentämään palvelujen alasajolla.

Kontiolahden väestö ikääntyy maakunnan nopeimpaan tahtiin. Tämä tulee huomioida ennakoivasti ja säilyttää Sote-Keskuskuksen status palveluissa.

En hyväksy, että maakunnan toiseksi suurin kunta ohitetaan päätettäessä Sote-Keskuskuksen sijainneista.

Sote-Keskuksen tasoiset palvelut Kontiolahdelle on ainut hyväksyttävä vaihtoehto.

Kontiolahti 21.8.2024

Anneli Parkkonen

Kunnanvaltuutettu

Kontiolahti

Siun Soten uusi palveluverkkosuunnitelma on tehty todella pitkälle, 15 vuoden aikavälille ja on väljä ja avoin virkamiehille ja suunnittelijoille tehdä monenlaisia muutoksia strategiaan myös negatiivisessa mielessä. Ihmiset, jotka tällä hetkellä tarvitsevat palveluja, eivät ole hyötymässä näistä suunnitelmista, olivatpa ne hyviä tai huonoja. Suunnitelmassa on paljon epävarmuustekijöitä terveysasemien ja terveyspisteiden kohdalla. Niiden paikkakuntien asukkaat, joihin terveysasemat ja -pisteet on suunniteltu, kokevat turvattomuutta tulevaisuuden suhteen koskien terveyspalveluiden säilymistä omilla asuinpaikkakunnillaan. Samalla nousee kysymys, voidaanko enää asua maaseutupaikkakunnilla, jos kaikki elämiselle tärkeät palvelut viedään pois. Näiltä osin Siun Soten logossaan lupaamat asiat: turvaa, tukea ja hyvinvointia sekä oikea palvelu, oikeaan aikaan, oikeassa paikassa, eivät toteudu sotokeskusten ulkopuolisilla paikkakunnilla.

Digitalisointi on modernin yhteiskunnan muotisanoja, ja siihen Siun Sotekin turvautuu vähentäen perinteistä tapaa tehdä diagnostisointia ja antaa hoitoa. On todettu jatkuvasti, että vanhempi väestöryhmä kärsii tästä suuntauksesta eniten, koska kaikilla ei ole digiosaamista eikä välineitä, ja myös sairaudet voivat estää digilaitteiden käytön. Terveyspalveluita tarvitsevat ihmiset kokevat turvallisuutta ja luottamusta, jos kohtaavat hoitavan lääkärin kasvotusten. Globaalisti on todettu oma- tai perhelääkärimenetelmän olevan ihmisen fyysisen, psyykkisen ja henkisen terveyden kannalta parhainta ja tehokkainta.

Suomen lainsäädäntö takaa kaikille kansalaisilleen yhdenvertaista ja tasa-arvoista kohtelua, mutta tässä suunnitelmassa sitä ei toteuteta. Sotokeskusten suurten kaupunkien asukkaat eivät tarvitse huolehtia terveyspalveluiden saatavuudesta ja säilymisestä, sillä uudessakin suunnitelmassa heille taataan hyvät tehokkaat logon lupaamat palvelut. Siksipä sitä taholta ei ole kuulunut soraääniä suunnitelmien suhteen. Myös asukkailla on mahdollisuuksia käyttää monia isojen asutuskeskusten yksityisiä terveyspalveluita, jos eivät saa apua julkiselta puolelta. Mutta muiden kohdalla näin ei ole. Monilta paikkakunnilta puuttuvat yksityiset palveluiden tarjoajat, ja asukkaat, etenkin vähävaraiset ovat riippuvaisia julkisista palveluista.

Myös kaupungeissa ja suuremmilla paikkakunnilla palveluiden saavuttaminen on helppoa, jopa julkisilla kulkuneuvoilla, mutta maaseuduilla, joissa välimatkat ovat pitkät ja julkista liikennettä ei ole saatavilla, terveyspalveluiden saaminen vaatii vaivannäköä ja rahaakin sekä itseltään että yhteiskunnalta Kelakyytien muodossa enemmän. Maaseudun asukkaat ovat eriarvoisessa asemassa tässä suhteessa, ja siihen on hyvä saada muutosta.

Sanamuodot, joita on käytetty suunnitelman terveysasemia ja -pisteitä koskevassa osiossa, synnyttävät epävarmuustekijöitä, ja antavat virkamiehille mahdollisuuden toimia mielivaltaisesti. Palveluita voidaan vähentää aivan minimiin tai lopettaa kokonaan, vaikka olisikin edellytyksiä toimia kokoaikaisesti. Sotemasemille lääkäreiden ja sairaanhoitajien vastaanottoja on luvattu 1-5 päivänä viikossa tarpeen mukaan. Jos tuota tarvetta mitataan muutaman viime vuoden käyntikertojen mukaan, niin se ei ole oikea, sillä kävijämääriin vaikuttivat pandemia ja palveluiden väheneminen. Terveydenhuollossakin pätee tarjonnan ja kysynnän laki, eli jos on tarjontaa, lääkärinvastaanottoja, niin ihmiset käyttävät niitä pitääkseen huolta terveydestään. Laboratoriopalveluita vähennetään, mutta jos asemalla on lääkäri viitenä päivänä viikossa, niin hän tarvitsee hyvät laboratoriopalvelut hoitaakseen asiakkaitaan parhaimmalla tavalla. Laboratoriopalveluita tarvitaan paikkakunnalla, sillä kokeissa käyminen Kelakyydeillä voi tulla kalliiksi potilaalle itselleen ja yhteiskunnalle. Myös kokeessa käymiseen julkisilla ajoneuvoilla voi mennä jopa 6-8 tuntia. Suun terveydenhuolto poistetaan aikuisväestöltä kokonaan. Oikea hoito, oikeassa paikassa ja oikeaan aikaan ei ainakaan hammasvaivoista kärsivän kohdalla toteudu. Ehkä se sitten toteutuu virkamiesten näkökulmasta muttei asiakkaiden. Hyvä hammashuolto on tärkeä osa hyvää perusterveydenhuoltoa, ja tasa-arvon mukaisesti aikuisväestönkin tulisi sitä saada omalla paikkakunnallaan. Mielenterveyspalveluista ei terveysasemien kohdalla mainita mitään. Jo nykyisinkin tuolla alueella löytyy puutteita. Jos nuo palvelut poistetaan asiakkaiden asuinpaikkakunnilta, heidän hyvinvointinsa seurannan

osalta tilanne huononee ja voi aiheuttaa vahinkoa asiakkaille itselleen ja heidän omaisilleen. Fysikaallista apua tarvitaan jokaisella paikkakunnalla, jotta ihmiset säilyisivät toimintakykyisinä ja itsenäisinä, eivätkä joutuisi laitoksiin hoidettavaksi. Vuodepaikat ovat välttämättömiä saatto-, vuoro- ja jatkohoitoa varten. On epäinhimillistä siirrellä sairaita ihmisiä ympäri Pohjois-Karjalaa kauas omaisistaan. Tällainen aiheuttaa turvattomuutta muutenkin heikossa tilanteessa olevan henkilön elämään. Siun Sotehan on saanut muutama vuosi sitten oikeusasiamieheltä huomautuksen juuri tästä siirtelystä.

Me juukalaiset tarvitsemme omalla paikkakunnallamme lääkärin ja sairaanhoitajan vastaanottoja, laboratoriopalveluita ja hammaslääkärin vastaanottoja 5 päivänä viikossa hyvän perusterveyden huollon toteutumiseksi sekä mielenterveyspalveluiden, fysikaallisen hoidon ja kouluterveyshuollon jatkumista entisessä tai enenevässä muodossa. Myös toivomme vuodepaikkoja enemmän saatto-, vuoro- ja jatkohoitopotilaille.

Perusteluina on tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuslaki, mikä takaa kaikille kansalaisille samanlaiset palvelut.

Myös Juuan väestö on iäkästä, eläkeläisvoittoista ja vähävaraista, jotka tarvitsevat nyt ja tulevaisuudessa enenevässä määrin perusterveydenhuollon palveluita, sillä sairastavuusindeksi on suuri. Hyvä perusterveydenhuolto- ja hoito on myös nuoremmille ennaltaehkäisevää, kun on mahdollisuus hoidattaa vähäpätöisetkin vaivat ajoissa.

Juuassa ei ole yksityisiä terveyspalveluiden tarjoajia, joten ihmiset joutuvat turvautumaan julkisiin palveluihin.

Juuka on iso pitäjä ja välimatkat pitkät. 33 minuuttia Nurmekseen ei riitä Juuan syrjäisimmiltä kyliltä lähettäessä etsimään yli 80 km. päässä olevia palveluita. Julkinen liikenne Juuan ja Nurmeksen välillä on huono, etenkin kesäaikaan. Palveluiden saatavuus omalla paikkakunnalla toteuttaisi logon ”oikeassa paikassa” ideaa.

Palveluiden väheneminen tai lopettaminen vaikuttaa negatiivisesti Juuan vetovoimaisuuteen, ja samalla autoittaa maaseutua, sillä uusien asuinpaikkojen etsijöille palveluiden saatavuus on yksi tärkeä kriteeri muuttoa ajatellen.

Juuassa 22.08.2024

Leena Mäkäräinen, monien juukalaisten puolesta

Välimatkoista ei ole mm. Juuan kohdalla huomioitu länsipuolella Juukaa asuvia ihmisiä joilta menee jo Juukaan mennessä 35 min. Vapaus valita terveysasema millä asio tulisi ottaa käytäntöön tämä palvelisi Juuan länsipuolella asukkaita parhaiten . Outokumpuun 60-70 km kun taas Nurmekseen tulee 70-80 km. Nurmeksen ilta- ja yöpäivystyksellä ei ole riittävää merkitystä ellei siellä ole myös röntgeniä. Yleensä äkilliset päivystystapaukset ovat tapaturmia joissa kuvantaminen on välttämätöntä, toisena tulee sydän/aivoinfarktitaapaukset joissa myös tarvitaan erikoiskuvantamis laitteita, nämä löytyy vain laajanpalvelun soteasemilta. Näin ollen lääkäreitä vapautuisi muille terveysasemille. Hammaslääkäreiden palvelut ovat tärkeitä saada läheltä, esim, leikkauksia varten tulee hampaiden olla kunnossa , tämä voi vaatia useampaa käyntiä hammaslääkäreiden luonna ja on merkittävä kustannustekijä työssä käyville poissa oloina pitkien käyntimatkojen takia.
Yt. Katri Kallinen

Tämä on lausunto Pohjois-karjalan hyvinvointialueen palvelustrategian ja palveluverkkosuunnitelmaan. Lausunnon tekijöinä on Kontiolahten, Lehmon ja Enon terveysasemien henkilökunta.

Kontiolahti on maakunnan toiseksi väkirikkain kunta, 15 000 asukasta. Terveys- ja sosiaalipalvelut muodostavat kiinteän kokonaisuuden ja moniammatillisen tiimimallin kautta vastaanottopalvelut ovat menneet aimo harppauksin eteenpäin ja yhteistyö eri vastuualueiden välillä on tiivistä. Vastaanottopalveluiden tarve on suuri kasvavana kuntana. Kontiolahdella on kuntoutussairaala ja on jatkossakin, aikaisemmassa palveluverkossa laajan palvelun aseman tunnusmerkkinä. Kuntoutussairaala palvelee ansiokkaasti sekä kontiolahtelaisia että merkittävässä määrin joensuulaisia potilaita.

Kontiolahten terveysaseman tulee olla täyden palvelun asema, jossa on myös laajat mielenterveys- ja päihdepalvelut kuin myös kuntoutuksen palvelut. Laboratoriopalvelut on oltava Kontiolahdella viitenä päivänä viikossa. Nämä ovat vastaanotto toiminnan tärkeitä yhteistyökumppaneita, joiden avulla pystytään hoitamaan ihmisiä kokonaisvaltaisesti. Palvelut ei voi siirtyä aina vain kauemmaksi väestöstä.

Röntgentoimintaa ei Kontiolahdella ole ollut noin kymmeneen vuoteen, jolloin se Joensuun yhteistoiminta-alueen toimesta lakkautettiin. Eritoten tällä on vaikutusta päivystyksellisiin tutkimuksiin, jotka herkästi ohjautuvat yhteispäivystykseen (murtumaepäilyt, jotka vaativat spesifiä hoitoa). Kiireetön röntgenpalvelu hoituu Siilaisen terveysasemalla.

Lehmon terveysasema on sisäilmahaasteista kärsinyt vuosikymmeniä. Osin tästä ja osin resurssisyistä lääkärien ja hoitajien vastaanottoa on pitkälti keskitetty Kontiolahten uudelle soteasemalle. Ei ole ollut ylivoimaista lehmolaisille asioida Kontiolahten soteasemalla. Lehmo tarvitsee jatkossakin väestörakenteensa puolesta paikallisjärjestelyjä neuvola- ja kouluterveydenhuollon suhteen. Enon kanssa on pitkin aikaa ollut yhteistyötä, joka on selvästi syventynyt aikaisemman nyt ei-voimassa olevan palveluverkon ja yhteisen esihenkilön ansioista.

Kontiolahten terveysaseman statuksen laskemisen soteasemaksi koetaan muodostavan riskin terveysaseman vetovoimaisuudelle ennen kaikkea työpaikkana. Moniammatillinen tiimimalli on maakunnan parhaita (subjektiivinen mutta myös vertailuun perustuva tieto) ja on itsessään vetovoimatekijä. Kaikki ei halua työskennellä Joensuussa tai kauempana maakunnassa. Monelle Kontiolahti on sijainniltaan erinomainen, kohtuu työmatkan päässä. Kontiolahti on vetovoimainen työpaikka!

Emme millään mittarilla vertaudu Rääkkylään, Juukaan tai Tohmajärveen. Mielikuvatekijöillä on suuri merkitys ja huonosti perustelluilla päätöksillä on riski näivettää nykyisellään hyvin toimivat palvelut ennen kaikkea luomalla ankea viesti työhön hakeutuvalla henkilöstölle: tämä ei olisi paikka, johon satsataan tai jonne kannattaisi hakeutua. Emme halua olla kenenkään, kuten Joensuun, satelliitti vaan itsenäinen toimija, joka palvelee potilaita laajalti keskisellä (Eno ja kanta-Joensuu) ja tarvittaessa pohjoisen alueella (Juuka).

Enon ikärakenne on vanhuspainotteista, joten herää huoli heidän palveluiden saavutettavuudesta heille? Digiosaaminen vanhuksilla heikkoa, haasteeksi muodostuu liikkuminen muualle, riittääkö kelataksit, tai vanhusten eläke, kun julkinen liikenne on suppeaa. Osa työntekijöistä haluaa työskennellä pienellä toimipisteellä. Hoitotyön pitäisi pohjautua näyttöön perustuvaan ja tutkittuun tietoon, moni tutkimus osoittaa, että omalääkäri olisi kustannustehokkain ja asiointia vähentävä tapa hoitaa. Onnistuuko tämä isoissa yksiköissä? Tämä uusi keskitetty sote-uudistus todennäköisesti lisää hoitajien ja lääkärien vaihtuvuutta samalla asiakkaila.

Ystävällisin terveisin Kontiolahten, Lehmon ja Enon terveysasemien henkilökunta

Palveluverkkosuunnitelmassa on aliarvioitu entisen Enon kunnan alueen ikääntyvän väestön palveluiden tarve. Ajatus siitä, että Kontiolahteen sote-asema voisi riittävästi palvella enolaisten tarpeita ei ole realistinen. Uimaharjun teollisuustaan väestö on ilmeisesti unohdettu kokonaan. Autottoman väen pääsy Enosta ja Uimaharjusta linja-autolla Kontiolahteen on vaikeaa ja edellyttää linja-auton vaihtoa ja odottelua Uurossa menen tullen.

Lääkärin vastaanotto toiminnan loppuminen Enossa aiheuttaisi hoitoon pääsyn viivästyksiä ja sen että osa vanhuksista ei saa apua ajoissa. Tämä aiheuttaa kohtalokkaita viiveitä ja toisaalta myös moninkertaiset kustannukset hyvinvointialueelle, kun seuraukset kaatuvat erikoissairaanhoidon niskaan.

Helena Laitinen
apteekkari Enon apteekki

Ari Laitinen
entinen Enon ja Uimaharjun terveyskeskuslääkäri

Strategiassa on yleisesti ottaen paljon hyviä ja kannatettavia tavoitteita, mutta ne jäävät vaille konkretiaa ja sen vuoksi varsin merkityksettömiksi, kauniiksi lauseiksi. Eri alueita ja toimintoja luvataan ”tukea” ja ”kehittää”, mutta mistään ei käy ilmi, kenen toimesta, millä keinoilla ja millä resursseilla. Näiden tavoitteiden toteutuminen vaikuttaa hyvin epärealistiselta.

Tässä taloustilanteessa ymmärrettävästi tarvitaan säästötoimia. Mutta on ensiarvoisen tärkeää, ettei tehdä sellaisia säästöjä, jotka tulevat lisäämään kustannuksia tulevaisuudessa.

Suunnitelmissa on keskittää toiminta suurempiin yksiköihin, minkä uskotaan aina tuovan säästöjä, lisäävän tehokkuutta ja yhtenäistävän käytäntöjä. Kuitenkin suurissa keskuksissa potilaat jäävät tuntemattomiksi. Heidän tietonsa pitää etsiä potilaskertomuksista, jotka eivät aina ole ajan tasalla ja joista usein puuttuu merkittäviä yksityiskohtia. Tämä vie aikaa, voi johtaa virheellisiin johtopäätöksiin eikä koskaan korvaa sitä, että potilas tunnetaan. Tämä koskee niin vastaanotto toimintaa kuin puhelinpalvelua ja asiakasohjausta. Potilaan tilanne voidaan yli – tai alitulkita, mikä taas johtaa toisaalta turhiin tutkimuksiin ja erikoissairaanhoidon läheteisiin, toisaalta jopa heitteillejättöön. Pienemmissä yksiköissä potilaat ovat usein tuttuja ja paikkakunnan olosuhteet ja mahdollisuudet tuttuja. Potilaan asiat tulevat helpommin hoidettua ja hoidon jatkuvuus taattua. Erityisesti neuvolatyössä kontakti omaan terveydenhoitajaan helpottaa ja nopeuttaa ongelman ratkaisemista ja vähentää turhia käyntejä ja kustannuksia. Monissa sote-alaa koskevissa tutkimuksissa on todettu, että ainoa säästöjä tuova järjestelmä on pitkäaikainen lääkäri- ja hoitaja- potilassuhde.

Strategiassa mainitaan ”työnantajamielikuvan kehittäminen” keinona lisätä työpaikan veto- ja pitovoimaa. Moni kunta, yhteisö ja yritys yrittää tänä päivänä lisätä houkuttelevuuttaan kohentamalla imagoaan mitä erikoisimmilla keinoilla, joita teetetään kallispalkkaisilla konsulteilla. Kuitenkin uutta työpaikkaa etsivät pohjaavat etsintänsä ennen kaikkea faktoihin eivätkä mielikuviin: mikä on palkka, millaiset työolosuhteet, löytyykö paikkakunnalta puolisolle töitä, lapsille päivähoitoa, kouluja ja harrastusmahdollisuuksia. Henkilökunnalle näytetty rekrytointifilmi, joka pyrki luomaan nuorekasta ja dynaamista kuvaa työpaikasta, herätti lähinnä ärtyneisyyttä ja myötähäpeää.

Toiminnan halutaan perustuvan näyttöön. Kustannusvaikuttavuuden ja laadun arvioimiseksi kehitetään mittareita. On kuitenkin äärimmäisen vaikea mitata työtä, joka kohdistuu ihmisiin. Näennäisestä objektiivisuudesta huolimatta tällaiset mittarit ovat hyvin epäherkkiä ja viime kädessä subjektiivisia. Kahdella ihmisellä voi olla sama diagnoosi ja sama hoito, mutta heidän tilanteensa voivat muuten poiketa toisistaan kuin yö ja päivä. Ihmisen toipumiseen vaikuttavat elämäntilanne, tukiverkko, mieliala ja

psykykinen rakenne, elämäkokemukset ja monet muut tekijät. Tällöin esim hoitojaksojen tai sairauslomien pituuden tarkastelu eivät kerro mitään hoidon laadusta tai oikea-aikaisuudesta. Asiakaspalautteet kertovat lähinnä potilaan senhetkisestä mielialasta eivätkä hoidon laadusta.

Strategiassa puhutaan kauniisti kestäväen kehityksen periaatteista ja pyrkimyksestä hiilijalanjäljen pienentämiseen. Kuitenkin keinot, kuten sähköajoneuvojen hankinta tai potilaiden ja vierailijoiden kannustaminen hyödyntämään vähäpäästöisiä liikkumistapoja ovat käytännössä merkityksettömiä sen rinnalla, että palveluverkkoa karsimalla autoilu väistämättä lisääntyy huomattavasti. Matkakorvaukset tulevat siirtymään hyvinvointialueiden maksettaviksi, mikä tulee myös nostamaan kustannuksia.

Henkilökuntaa tullaan strategiassa siirtämään työpisteestä ja työtehtävistä toisiin tarpeen mukaan. Epäselväksi jää, onko yksittäisellä työntekijällä mahdollisuutta vaikuttaa näihin siirtoihin.

Hyvinä yksityiskohtina strategiasta voidaan nostaa esille suositus avustavan ja tukipalvelun henkilökunnan lisäämisestä, mikä antaisi lääkäreille ja hoitajille mahdollisuuden keskittyä paremmin omiin työtehtäviinsä. Viime vuosina avustavaa henkilökuntaa on päivittäin järjestelmällisesti vähennetty. Erittäin hyvä ja kannatettava ajatus on myös yleislääkäritoiminnan tuominen erikoissairaanhoidon vuodeosastoille, mikä vähentäisi turhia konsultaatiota erikoissairaanhoidon sisällä.

Palveluverkkosuunnitelmasta herättää eniten huolta ja hämmästystä Kontiolahtien tilanne. Kontiolahti on maakunnan toiseksi suurin kunta ja toistaiseksi kasvava kunta, jossa on runsaasti lapsiperheitä. Kunnassa on myös tuliterä terveysasema, jossa on hyvin toimivat tilat ja vuodeosasto. Kontiolahtien vuodeosasto toimii usein Joensuun ylitäysien vuodeosastojen puskurina. Vuodeosastopaikkojen vähentäminen voi vaikuttaa houkuttelevalla säästökohteella, mutta vanhusten kevyitä hoitopaikkoja lisäämällä ei poisteta vuodeosastohoidon tarvetta. Kun potilaita ei saada keskussairaalahoidon jälkeen siirrettyä terveyskeskusten vuodeosastolle, he jonottavat paikkaa keskussairaalassa, mikä lisää kustannuksia todella paljon ja blokkaa osastopakkoja niitä tarvitsevilta. Kontiolahti on ehdottomasti säilytettävä laajan palvelun sote- keskuksena.

Juuasta ja Heinävedeltä on varsin pitkä ajomatka lähimpään palvelupaikkaan, mikä tulee lisäämään ajamista ja sen myötä kuljetuskustannuksien korvauksia.

Lopuksi: henkilökunnan mielipiteitä, kokemuksia ja ideoita kannattaa kuunnella. Heillä on parempi näkemys omasta työstään kuin käytännön työstä vieraantuneilla johtajilla tai hyvinvointialueen valtuustolla, jonka jäsenistä monella ei ole kokemusta sote-alalta.

Anna-Maija Salmi

Gerontologinen sosiaalityöntekijä on ikäihmisten palveluihin kuuluvien asianajaja ja äänitorvi, ja virkaani hoitaessani olen huolissani keskisen alueen palvelujen supistuksista ja palveluverkon muutosaikeista erityisesti Kontiolahdella. Toteutuessaan esitetty palveluverkkosuunnitelma ei ainakaan Kontiolahdessa ikäihmisten osalta vastaa Siun soten palvelulupausta ”oikea palvelu, oikeaan, oikeassa paikassa”. Kontiolahden sote-keskusta ollaan muuttamassa sote-asemaksi, joka heikentää oleellisesti kansalaisten ja erityisesti ikäihmisten palvelujen saantia ja mahdollisuutta hakeutua palvelujen piiriin.

Palveluverkkosuunnitelmassa on ehdotettu, että Kontiolahdella olisivat ”Lääkäri- ja hoitajavastaanotot arkisin virka-aikaan, tarpeen mukaan 1–5 päivänä viikossa”. Miten on ajateltu turvata asiakkaiden pääsy lääkärille tai hoitajalle, jos Kontiolahdella ei ole säännöllisesti palvelua saatavilla, vaan vastaanotot ovat tarpeen mukaan? Kontiolahdelle on siirretty osa Juuan ja Enon alueen asiakkaista ja potilaista, joten Kontiolahden palveluita käyttävät muutkin hyvinvointialueen kansalaiset. Kontiolahden palveluiden supistaminen heikentää myös muiden alueiden palveluita.

Ikäihmisillä julkisten kulkuneuvojen käyttö ei välttämättä onnistu eikä kaikilla ole läheisiä tai tuttuja, joiden kyydillä voisi kulkea. Lähellä olevalle, omalle terveysasemalle on kuitenkin helpompi päästä kuin Joensuuhun. Monia pelottaa suuremmat palveluyksiköt. Lähellä olevissa hoitopaikoissa on usein tuttua henkilökuntaa, joiden kanssa on helppoa ja luontevaa toimia. Omassa tutussa ympäristössä asiointi voi tukea myös asiakkaan muuta hyvinvointia ja toimintakykyä.

Mikäli palvelut siirtyvät Kontiolahdelta Joensuuhun, asiakkaan kannalta kaikki tuttu katoaa eikä tilanne ammattilaistenkaan kannalta helpotu. Asiakaskunta on vierasta, kaikki pitää aloittaa ns. alusta ja aiempiin kirjauksiin ei välttämättä ole riittävässä määrin aikaa tutustua. Tässä jo nyt vähäiset resurssit olisivat entistä tiukemmalla, koska asiakasmäärät kasvavat. Olen nähnyt työssäni, että jo nyt aikoja on Joensuussakin liian vähän ja vastaanottoajat toteutuvat viikkojen päästä. Nopeasti vastaanotolle ei pääse, ei välttämättä edes päivystystarpeessa olevat.

Yhteiskunnan kannaltakaan matkojen lisääntyminen ei tuo säästöjä. Osa ihmisistä pystyy kulkemaan Kela-taksilla, mutta matkoja tulee paljon, jos palveluverkon toimipisteiden toimintoja supistetaan. Kaikilla asiakkailla ei ole varaa maksaa edes Kela-kydin omavastuuosuuksia, jos palvelut siirtyvät kauemmas. Näitä matkoja terveydenhuollon yksiköihin joudutaan maksamaan ehkäisevänä tai täydentävänä toimeentulotukena, mikäli lähipalveluja ei ole, johon voisi päästä helpommin esimerkiksi naapurin kyydillä. Osa ikäihmisistä ei suostu ylipäänsä lähtemään Kela-taksilla terveydenhuollon palveluihin, vaan he jäävät kotiin odottamaan tilanteensa pahenemista. Päivystyksen ruuhkat tulevat näin entisestään pahenemaan. Asiakkaiden ja potilaiden hoito tulee maksamaan hyvinvointialueelle yhä enemmän.

Ikäihmisten palveluihin tulee yhä enenevässä määrin huoli-ilmoituksia 50-luvulla syntyneistä henkilöistä, joilla on alkoholin ja muiden päihdeiden väärinkäyttöä, myös mielenterveysongelmista kärsivien määrä näyttää lisääntyvän. Nämä ongelmat todennäköisesti tulevat vielä kasvamaan tulevaisuudessa. Palveluverkkoehdotuksessa monialaiset mielenterveys- ja päihdepalveluiden laajat palvelut olisivat vain sote-keskuksissa. Kontiolahden osalta siis näitä palveluita ei olisi saatavilla omissa kunnassa, vaan palvelut ovat Joensuussa. Mikäli on ajateltu, että mielenterveys- ja päihdepalvelut sisältyvät sote-aseman ”ikäntyneiden palvelut” -otsikon alle, niin on selvää, että resurssit eivät riitä. Mielenterveys- ja päihdepalvelut tarvitsevat oman alansa osaajia ja palvelut pitää olla oma palvelutehtävänsä myös Kontiolahdella lähipalveluna.

Tällä hetkellä Siun soten linjaus on, että ikäihmisten palvelut kuuluvat yli 65-vuotiaille. Ikäihmisten määrä tunnetusti kasvaa koko alueella eikä heidän palvelujen tarve tule vähentymään. Erityisesti oikea aikainen, ja mieluusti ennakoivat palvelut, auttavat asiakkaita pärjäämään itsenäisesti tai tuetusti kotonaan pidempään mikä on yhteiskunnassa tehty tavoitekin. Ennaltaehkäisevät palvelut vähentävät muun muassa kallista erikoissairaanhoidon tarvetta, lisäävät hyvinvointia ja tukevat toimintakykyä. Katson, että ikäihmisten kohdalla lähellä tuotetut palvelut voivat parhaiten vastata myös ennaltaehkäisevien palvelun vaikuttavuuteen.

Kontiolahden uusi sote-keskus on paikkansa ja tärkeytensä näyttänyt, sitä ei ole syytä alentaa sote-asemaksi.

Ystävällisin terveisin

LEILA LAUTTAMUS

Lisähuomioita kokousten ulkopuolelta ja kuntalaisilta:

- Fysioterapia- ja mielenterveyspalvelut tulisi jatkossakin saada lähipalveluina kaikilla terveysasemilla peruspalveluiden ohella.
- Juuassa on hyvät toimitilat, joissa toteuttaa peruspalvelut. Välimatkat naapurikuntiin ovat pitkät ja tiestö on haasteellinen.
- Kouluterveydenhoitaja tulisi saada jokaiseen kuntaan ja kouluun heti syksyn ensimmäisestä koulupäivästä lähtien ja tämä tulisi saada takuun alaiseksi.

Reetta Nenonen

Tyhjältä näyttävä terveyskeskus ei tunnu hyvältä, kun ei oikein tiedä kuka tai missä kohtaan työntekijän, jolle on aika. Toivoisin, että olisi ihminen, ei välttämättä terveydenhuollon ammattilainen, joka sanoisi, missä minun asiani hoidetaan. Tämä tuntuu minusta tärkeältä siksi, että jos tai kun asioin eri terveysasemilla, asema ei ole tuttu.

Mitä silloin tehdään, jos ihminen lähtee hakemaan apua omalta terveysasemalta, jossa ei ole lääkäriä, ketään ei ole toteamassa, onko hätä, vaikka onkin hätä. Varsinkin ikäihmisillä ei ole aina käsitystä, minne soittaa tai minne mennä tai kuinka kuvailla vaivojaan, mutta lähellä olevan terv.aseman he vielä löytävät.

Varmaan te siellä näitä olette miettineetkin, mutta jokin omalääkärisysteemi voisi toimia. Onhan sitä kokeiltu, tietääkseni, mutta olikohan siinä tehty oikein tai arvioitu oikein tuloksia. Olen kuullut, että Italiassa on jonkinlainen omalääkärisysteemi, jossa samana päivänä voi saada lääkäriltä tietää, onko asia kiireellinen vai voiko odottaa ja tarvitseeko reseptiä. Iltapäivällä lääkäri lähtee sitten sairaalan puolelle tai yksityispuolelle. Näin olen kuullut, lieneekö totta.

Nyt on niin, ainakin minulle on sanottu, puhelimeen vastaava terveysaseman hoitaja ei tiedä, missä asiakasta lähestynyt lääkäri on tai mikä on puhelinnumero! Tämä tuntuu tosi oudolta.

Onko työpaikkaterveydenhuoltojärjestelmä järkevä. Työssä käyville se on tietysti ok, mutta ...systeemi vie sekin resursseja.

Ajattelen, että juuri valmistuneitten lääkäreiden tulisi työskennellä terveyskeskuksissa myös pienillä paikkakunnilla. Tuntuu ikävältä ajatella, että heille tarjotaan vain rahaa.

Sitä toivon, jota luulen muittenkin hyvinvointialueella elävien, että pääsisi näkemään lääkärin liveinä!

Esittämäni ajatukset ovat varmaan teille jo tutut. Toivon teille viisautta järjestää palvelut niin, että ne toimivat. Muutaman vuoden odotus kylläkin tuntuu pitkältä, mutta äkkiähän vuodet vierivät!

”Toivossa elävä”

Terveysthuoltopalveluita ei saa heikentää Kontiolahdella. Kontiolahden sote-palveluita pitää jatkaa keskuksena eikä kakkosluokan sote-asemana. On selvää, että kunta kuuluu suurempiin kuntiin, joissa on sen myötä sote-keskus. Kontiolahdella on yli 15000 asukasta.

Kontiolahdella on paljon lapsiperheitä, jotka tarvitsevat mm. neuvola- ja lääkäripalvelut omassa kunnassa. Lasten vieminen vastaanottoajolle ei ole yksinkertaista järjestää riippumatta siitä minkäikäisistä lapsista on kyse. Lähellä olevissa palveluissa käyminen pääsääntöisesti onnistuu paremmin.

Jokaista perhettä koskevien hammaslääkäripalvelujen piiriin on Kontiolahdella jo nyt vaikea päästä. Enon ja Juuan puolellakin asuvien hammashoito on lehtitietojen mukaan siirretty Kontiolahdelle. Jos palveluja supistetaan, mistä ja millä viiveellä hammashoitoon sitten pääsee? Lasten ja nuorten hammashoito on suunniteltu säilyvän sote-aseamalla, hyvä niin, mutta entä aikuiset? Hammasterveys vaikuttaa ihmisen terveydentilaan ja kunnossa olevat hampaat ovat edellytyksenä moniin leikkauksiin. Jos ei saa hampaitaan hoidettua kuntoon, leikkaukseenkaan ei pääse tai aikaa joudutaan siirtämään. Odotusaikana ongelmat tuskin vähenevät. Hammashoitoihin Siun sote on joutunut antamaan palveluseleitä yksityisellä puolella, koska hoitotakuun puitteissa hyvinvointialue ei ole voinut hammashoitoa omassa yksikössään tarjota. Kontiolahdella on päteviä hammaslääkäreitä. Olisiko mahdollista saada heidät vuorotyöhön tai voisiko ilta-aikoja olla tarjolla, jolloin tilojen käyttöaste kasvaisi ja jonoja saataisiin purettua?

Palveluverkkosuunnitelmassa sanotaan, että sote-aseilla ei olisi joka arkipäivä lääkäri- ja hoitajavastaanottoja, vaan niitä olisi "tarpeen mukaan 1–5 päivänä viikossa". Kuka määrittää tarpeen ja miten lääkäreiden ja hoitajien työvuoroja voidaan suunnitella "tarpeen mukaan"? Kontiolahden kirkolla oleva sote-keskus vähentää käyntejä Joensuussa ja siellä jo nyt ruuhkaiset vastaanotot välttyvät lisäasiakkailta.

Laboratoriopalveluita Kontiolahti tarvitsee, jos palvelut supistuvat kuten ehdotuksessa on, mitä se käytännössä tarkoittaa? Ihmisten pitää käydä antamassa näytteet Joensuussa. Keskustan näytteenottopiste siirrettiin Torikadulle, jossa ei ole parkkipaikkoja kuten oli Kirkkokadulla. Parkkihalliin monetkaan eivät halua ajaa. Tikkamäellä sama ongelma. Linja-autokyyti ei välttämättä onnistu eikä kaikilla ole omaa autoa. Kontiolahden kirkonkylällä sen sijaan on helppo käydä ja se säästää myös kävijän aikaa ja rahaa.

Kontiolahdelle kunta rakensi uuden, hienon sote-keskuksen ja sen palveluille on todellinen tarve. Vaikea uskoa, että palvelujen supistaminen tai siirtäminen kokonaan Joensuuhun toisi hyvinvointialueelle säästöjä, kun kokonaiskustannukset huomioidaan. Puheet uuden sote-keskuksen rakentamisesta kuulostaa tässä tilanteessa täysin absurdilta ajatukselta. Miten siihen on rahaa kun n. 20 kilometrin päässä olevan laitoksen palveluita ajetaan alas säästöjen nimissä? Ammattitaitoisen henkilökunnan löytäminen on jo nyt hankalaa, joten olettaa sopii, että tarkoituksena on siirtää työvoimaa esimerkiksi juuri Kontiolahdelta Joensuuhun. Onko tämä oikeasti tarkoituksen mukaista ja tuoko se säästöjä? Vaikea uskoa.

.Sote-asema nyt esitetyillä palveluilla ei ole riittävää eikä palvele Kontiolahden kuntalaisia asianmukaisesti, koska tärkeitä palveluja saadakseen pitää liian usein lähteä Joensuuhun. Siellä on jo, kuten järkevää onkin, päivystys ja erikoissairaanhoido, joita lähtökohtaisesti onneksi harvemmin tarvitaan. Useammin tarvittavat palvelut kuten lääkäri- ja terveydenhoitajan vastaanotot, hammashoito ja laboratoriopalvelut pitää olla lähellä, omassa kunnassa. Hoitojen viivästyminen ja palveluun pääsemisen vaikeus heikentää yhdenvertaisuutta eri puolilla asuvien hyvinvointialueen kansalaisten kesken. Kontiolahti on kasvava kunta ja tarvitsee monipuoliset sosiaali- ja terveystyöpalvelut, joita sote-keskus voi tuottaa. Sote-asema ei ole vaihtoehto.

Terveisin

Pekka Okkonen ja Leila Lauttamus

YKSITYISEN KANSALAISEN KANNANOTTO POLVIJÄRVEN TERVEYSKESKUKSEN SÄILYTTÄMISEKSI ENNALLAAN

"Se on sitten kuolemaksi", oli eräs iäkkäämpi terveyskeskuksessa käyjä tuuminut kuullessaan mahdollisesta terveyskeskuksestämme ja sen palvelujen häviämisestä paikkakunnaltamme. Liki sama tunne tuli itselle, kun kuulin tästä asiasta!! En ole niin kovin vanhakaan, mutta joutunut paljon käyttämään sen palveluja. Ja olisinkohan itsekään selvinnyt hengissä jos olisi kauempana joutunut käymään apua saamassa!

SAATAVUUS on hyvä ja monipuolinen: saman katon alta löytyvät niin lääkäri- kuin sairaanhoitaja- ja hammaslääkäripalvelut, diabeteshoitajaa, työterveyshuoltoa, neuvolat, laboratorio, fysioterapiapalveluita/fysioterapeutit, mielenterveyspalveluita myös ja kuntosalikin ym. Henkilökunta on asiansaosaavaa, ystävällistä, lämminhenkistäkin, ihmistä

kokonaisuudessaankin huomioonottavaa, auttavaa, ja jos ei mitään täällä voida hoitaa, ohjataan eteenpäin. Minulle on suoritettu jopa pieni, "pieni ja pieni" leikkaus täällä (ei tarvinnut lähteä keskussairaalaan nk. arvelin ensin), ison rasvapatin poisto joka kesti 2 tuntia. Kaikki meni hyvin, ja paraneminen myös. Tämä pallukaiseni oli ärtynyt, tulehtunut ja myös puhjennut, puolentoista golfpallon kokoinen kuulemma ja lonkerointi kasvatellut vähän joka suuntaan. Oli siinä lääkehoitoa ihan.

Ei täältä taida puuttua terv.kesk.palveluista kuin röntgen, ja sekinhän täällä aikoinaan oli, mutta jostain syystä siirsivät sen Outokumpuun. En tiedä/muista miksi, mutta täältä siellä käy röntgenhoitajakin töissä.. "Tuokoot takaisin ja ruetkoot he muutenkin vuorostaan käymään täällä, miksi me täältä aina siellä?!", muutamit kanssakansalaiset tuomasivat tuolla kylillä. Ja TÄÄLLÄHÄN ON aika UUSI TERVEYSKESKUSKIN (vrt.mm.Oku). Ja aivan uusi hoivakoti/palvelukeskus juuri valmistumassa viereen! Olisi "sulaa hulluutta", tuntuisi jo liki naurettavalta poistaa terv.keskus tai aivan minimoida sen toiminta aivan sen vierestä. Ja muitakin hoiva-/hoitokoteja on siitä eteenpäin. Josta pääsemmekin sitten siihen

SAAVUTETTAVUUTEEN. Kun jo "mummo kävelympästä" terveyskeskuksestämme on sitä mieltä ja tuntee itsessään sen, että ei olisi todellakaan hyvä, hyväksi joutua rahtautumaan sitä kauempana saamassa hoitoa ja apua, niin kuinka syrjäkyliltä tulijoille, esim. Martonvaaran perukoilta, joille kulkumatka esim. Outokumpuun veisi kyllä liki tunnin, riippuen vielä keliolosuhteista (itse olen Hukkalasta, ja tosikiipeänä matkaa tulee jo kirkonkylällekin, saati muualle) tulisi lisärasitusta, lisäksi sairastamattomien pidentymisestä. Eikä aina pysty itse ajamaan, ei ole muita huushollissa tai ei ole heidän aina mahdollista kyyditä, eikä naapuripuolueeseen aina ole saatavissa eikä voi pyytää sekä myös Kela-taksille tulee hintaa. Pienituloisille, heikompiosaisille tässä taas tulisi lisäongelmia ja paineita.. jo yhdet kerrat silloin tällöin, mutta jos sattuu "nakkeja napsahtelee" nk. itsellekin, työkäiselle, eli vaivaa vaivan perään ja joutuu esim. monta kertaa viikossa peräperää hakeutumaan lääkärin hoitoon yms., niin kyllä Kela-taksilla ajo tulee hintoihinsa. Aika huononakin välillä pystyy jotenkin esim. tuon 15km ajamaan, mutta jo Okuun meno sillä tavalla olisi poissa laskuista. Ja mitä vaivaa ja rasitusta tulisikaan esim. hoivakodin asukkaille (iäkkäitä, monisairaita yms.) kun/jos täytyisi rahtautua esim. Okussa asti, kuin että jos voisi päästä hoitoon ihan viereen. Myöskin k:n mummit ja vaarit, sekä myös VAAVIT ja muu väestö!! AINA PAREMPI MITÄ LÄHEMPÄÄ SAA SAIRAANA JA KIPEÄNÄ HOIDON JA AVUN! Muualla myöskin odotusajat ovat kenties pidemmät ja pidentyisivät lisää kun väkeä pyrkisi vastaanotoille moninverroin vrt. ennen (täällä olen minä ainakin päässyt todella hyvin hoitoon, ihan samana päivänä jo tosi monesti kun olen aamulla soittanut: on ollut esim. viime vuonna jatkuvasti polvivaivaa, selkävaiivaa, veritukoksia, hampaiden kiireellisiä hoitoja ja mitä lie. Henkisesti puolella tuli yllättäen ja siitä eteenpäin seuraten iso, äkillinen tragedia, shokkitilat, terveyden monipuoliset eli henk. ja ruumiill. samalla romahtamiset n. 6-7 vuotta sitten, ja enpä usko että missään muualla olisivat hoitaneet ja auttaneet, osanneet auttaa minua juuri tätä omaa terveyskeskustamme paremmin!). Onnekseni en ole joutunut käymään kuin yhden kerran (sormet ristissä) Joensuussa päivystyksessä. Sen verran pienempi vaiva oli että jotenkuten meni se 7 tunnin odotusaika, mutta voi armias niitä jotka ovat paljon toiminnassa ja heikompiakin. Enkä kyllä itsekään halua ihan heti uusia sitä keikkaa! Montaa pystyy kyllä hoitamaan esim. täälläkin kun on entistä enemmän kuitenkin tutkimus- ja hoitolaitteita. Ehkä sen minunkin vaivani olisi voinut, mutta se tuli niin äkillisesti etteivät "lääkäriparat" ehtineet silloin minua täällä hoitaa, kun päivä oli heillä niin täyteen buukattu. Joensuussa päivystyskäynti (päivällä kävin, en tiedä onko ilta- tms. taksoja eri) vaan maksaa kaksinverroin kuin mitä täällä on terv.kesk.käyntimaksu+ ne Kela-kyydit eessuntaa..

Eivät digipalvelut ole täällä kovin suuressa roolissa, koska ja kun väestö vanhenee ja liekö jo valtaosaa sitä vanhempaa. He eivät osaa käyttää näitä laitteita ja tuottaa ylivoimaisia vaikeuksia muutenkin hallita näitä erinäisiä koneita ja menetelmiä, eivätkä he opi tai ymmärrettävistä syistä kaikki eivät ehkä haluakaan enää kaikkea uutta opetella (ja kun onhan sitä muutakin tekemistä..). Nuoremillekin kun tuottaa välillä tosissaan tekemistä näiden kanssa: kun ei ole sitä ikäluokkaa että olisi ihan syntynyt läppäri sylissä.. Puhelin on kenties ainoa digitaalinen yhteysväline tosi monille vanhemmille ja vanhuksille, ja toki tosi hyvä asia sekin jo, että pystyy esim. apua ja hoitoa soittamaan, saa sosiaalisia kontakteja samalla yms. Tietty raja tulee eteen tässäkin toiminnassa kyllä. Itsekin kyllä mieluiten tapaan henk. koht. hoitajan tms. kuin että kysyn koneelta mikähän minua vaivaisi tai että googlettaisin. Joskus diagnosointi saattaa onnistua puhelimitsekin, mikä kyllä hyvä niinkin. Liikkuvat palvelut, kotiintuotavat ovat hyvät jossain määrin ja tapauksissa. Mutta kyllä OMAN KUNNAN TERVEYSKESKUS ON THE BEST CHOICE!!

Ja kaikenlaista ennaltaehkäisevää toimintaa, hoitoa, kuntoutusta yms. voisi olla täällä nyt sitten mahdollista järjestää, joihin kunnalla saattaisi olla nyt entistä enemmän varaa kun meitä nyt sitten hoidetaan valtion varoin, kuulemma (eikös ne ole meidän veronmaksajien rahoja). Uusittu iso monipuolinen kuntosalikin tässä kunnassa on, Vapaa-aikatalolla; kuntalaisten aika vapaassa, ilmaisessakin käytössä. Ja koulukeskuksen tiloissa myös kansalaisille järjestetään ja tarjolla monenlaista kuntoa ja terveyttä kohottavaa ja kohentavaa toimintaa ja liikuntaa, ja itse seurahan myös yks. iiso terveyteen vaikuttava tekijä. Tuskin missään päin tai suhteessa rahassa ryvetään, lie niukkuuden aikoja, mutta jospa tästä yhteistuumin vielä noustaan!

POLVIJÄRVEN KUNNAN TERVEYSKESKUKSEN ENNALLAAN TOIMINNASSA SÄILYTTÄMISEN PUOLESTA (ja niin monen monen muun paikkakuntalaisen puolesta) "kirjaili" peräkorven kansalainen

Riitta Tanskanen